

“t Is erg, maar eigenlijk HOU IK MEER VAN BOEKEN DAN VAN VROUWEN”

‘Allesverterende passie die ik zelf nog niet heb beleefd.’ Pat Donnez (56), een Radio 1-icoon dat nu op Klara te horen is, heeft het over zijn romandebuut ‘Lichterlaaie’. Een intens liefdesverhaal, geschreven door een man die niet voor relaties in de wieg gelegd lijkt.

De hoofdrolspelers van ‘Lichterlaaie’ heeft Pat Donnez met zorg gekozen: een man die het wereldrecord ‘grafliggen’ scherper wil stellen, en een vrouw die wegens een lichtallergie ‘s nachts de stad ronddwaalt. Een verhaal dat ook buiten de landsgrenzen de verbeelding prikkelt, zo blijkt. Want ook in Nederland ligt Pats boek in de rekken.

‘Hoe onwaarschijnlijk ook, het relaas van de grafligger is gebaseerd op ware feiten’, aldus Pat Donnez. ‘In 1974 had ene Louis Luypaerts uit Hechtel-Eksel er alles voor over om zijn naam opgetekend te zien in het Guinness Book of Records. Precies 101 dagen en 37 minuten hield hij het vol in z’n ‘graf’, genoeg om een wereldrecord te vestigen. Ik was in die tijd een puber. Zo’n kereltje dat het megacool vond om

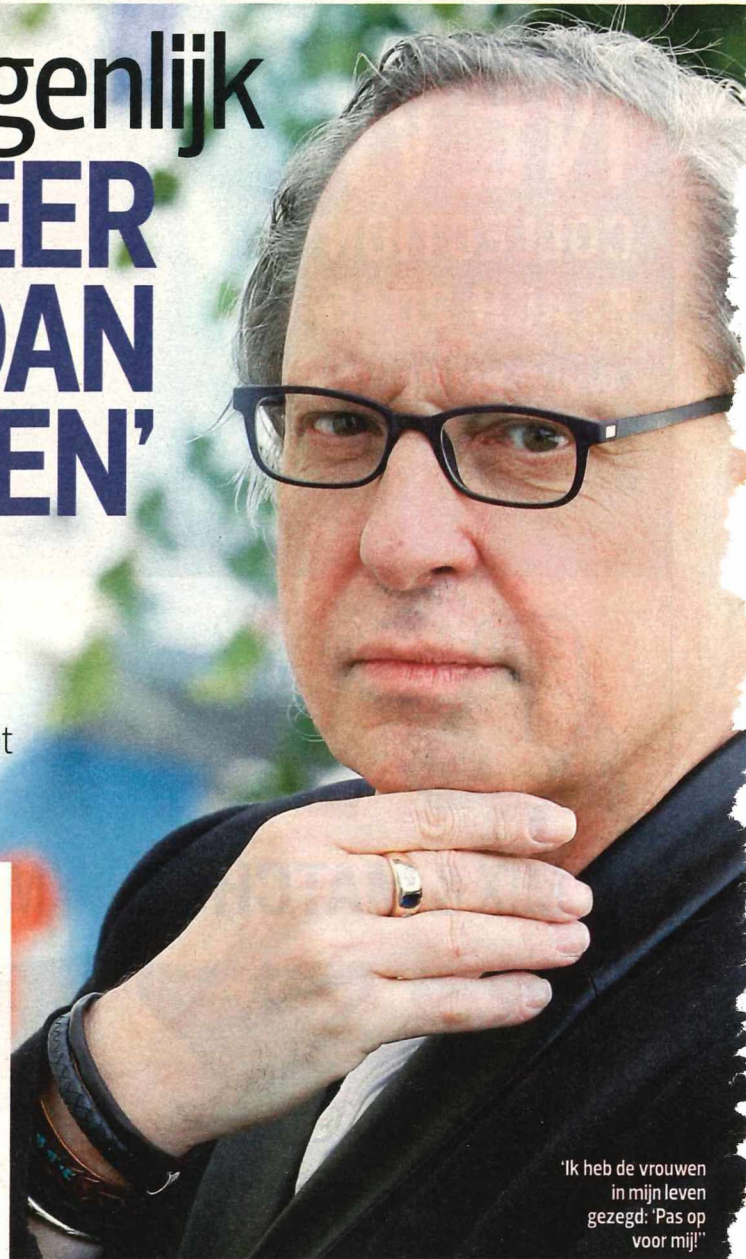
rond te lopen in een fluorescerend pak. Je moest al kleurenblind zijn om naar mij te kunnen kijken. (lachje) Enfin, ik was enorm gefascineerd door de historie van de Vlaamse grafligger. ‘Ooit schrijf ik hier een boek over!’ dacht ik toen.’

En daar heb je veertig jaar mee gewacht.

‘k Heb het mijzelf ook afgevraagd: ‘Waarom heb ik er zo lang over gedaan om m’n eerste roman uit te brengen?’ Het antwoord is: eerder was het me wellicht niet gelukt.

Joy Anna Thielemans was op haar 21ste al klaar voor een boek.

Ik wil niemand schofferen, maar... Kijk, eerst had je ‘t bekende soort volk van wie men dacht: ‘Zij kunnen wel een boek schrijven.’ En die slaagden daar ook min of meer in. Daarna lieten onze bekende mensen dat over aan een ghostwriter. En

‘Ik heb de vrouwen in mijn leven gezegd: ‘Pas op voor mij!’

vandaag is het zover gekomen dat die zogenaamde BV’s, op een enkele uitzondering na, het boek dat ze door een ander hebben laten schrijven niet eens meer zelf lezen.

Nu overdrijf je toch.

(fel) Neenee! Ik heb het meegemaakt in m’n radiostudio. Ik had zo’n bekend iemand te gast die een boek had laten schrijven. Verwijs ik naar een passage in z’n boek over de filosoof

Wittgenstein. Antwoordt hij me doodleuk: ‘Excuseer, wie zeg je?’ Echt gebeurd.

Ben jij een schrijver die wakker ligt van z’n verkoopcijfers, of doe je ‘t enkel voor de kunst?

Enkel voor de kunst? ‘t Mag dan wel *bon ton* zijn om zoiets te beweren, maar daar koop je geen brood mee. Ik wil gelezen worden! En ja, de positieve recensies over ‘Lichterlaaie’ doen mij enorm veel deugd.

Donnez is geen expert in de liefde

Vanaf welk cijfer spreek jij over een geslaagd debuut?

(maakt een haltgebaar) Ik wil geen cijfers weten! 'k Ben nu al bang voor het moment dat m'n uitgeverij belt: 'Pat, we hebben ons best gedaan. Maar meer dan dit zat er niet in, jongen.' Je denkt nu misschien: 'Dat zal wel pose zijn van die Donnez.'

Mja...

(pikt in) En toch, ik ben bloedserius. Het plezier dat ik beleefde tijdens het schrijven, en de prettige commentaren op 'Lichterlaaie'... In mijn hoofd is het nu al *a big party*. Ik wil geen domper op de feestvreugde door verkoopcijfers die

Joy Anna Thielemans schreef haar debuut op haar 21ste.

'Sven Ornelis, van hem geloof ik dat hij zich even happy voelt als hij klinkt op de radio', stelt Pat, 'maar de meeste andere van die immer vrolijke collega's...'

misschien onder mijn verwachtingen blijven. Maar ik zou graag wat verdienen aan m'n eerste roman. Daar ga ik niet onnozel over doen. Je schrijft niet vier jaar aan een boek om er enkel hemelse dauw aan over te houden.

Je woonkamer lijkt wel een bescheiden bibliotheek, en toch heb je je voor 'Lichterlaaie' afgezonderd in een krap behuise monnikencil in een Ardeens klooster.

Hoe minder afleiding, hoe makkelijker ik schrijf. Ik werkte tegen een hels ritme, hoor. Tweeënhalf uur lang in één ruk doorschrijven, twintig minuutjes mediteren met de monniken om dan weer vol aan de slag te gaan. En overleven op witte bonen in tomatensaus. (lachje) Ik ben ook niet het soort schrijver dat inspiratie puurt uit alcohol. Maar nadien...

...laat je het beest in jezelf los?

Mijn avondjes uit met m'n vrienden zijn in mijn woonplaats Mechelen toch berucht, denk ik. 't Is al gebeurd dat ik de volgende dag met bebloede knieën wakker werd. Bleek dat ik straalbezopen op handen en knieën de Grote Markt was overgekropen. Waar ik mij niets meer van herinnerde. De totale extase na maandenlang ascetisch leven. Weer even onder de vrienden na al die tijd in strikte afzondering.

Je hebt eens gezegd: 'Vriendschap vind ik belangrijker dan liefde.'

Dat klopt. Maar 'Lichterlaaie' is honderd procent een liefdesverhaal. Een totalitaire passie. Twee mensen die in Lichterlaaie staan voor elkaar. Een liefde die ik, om eerlijk te zijn, nog niet heb gekend.

Maar waarnaar je wel verlangt?

Mm, ik weet niet of ik daar wel

naar moet verlangen. Als je werkelijk vertéerd wordt door de drang om bij elkaar te zijn... Daar ben ik misschien wel iets te nuchter voor.

En de liefde in iets minder versmachtende mate?

(denkt lang na) *Never say never*, zeker? Maar euh... Dit zal ongetwijfeld heel onnozel en misschien ook ongeloofwaardig klinken, maar ik word opge-

'Ik ben al wakker geworden met bebloede knieën omdat ik straalbezopen over de markt was gekropen'

slorpt door mijn bestaan als radiomaker, dichter en nu ook romancier. In mijn meest energieke periodes slaap ik hooguit enkele uren per nacht.

Een vrouw komt bij jou niet op de eerste plaats, bedoel je.

Ik heb al relaties gehad, natuurlijk. Maar ik heb met een vrouw zelden onder hetzelfde dak gewoond. Eén keer maar zelfs. Meestal kwamen mijn vriendinnen, welja, bij me op bezoek. En ik herinner me nog dat één van hen om halfdrie 's nachts m'n huis binnen kwam gestormd, waar ik op dat moment de laatste hand legde aan m'n kindergedichtenbundel.

En dat vond die dame niet prettig?

Ze begreep het niet. 'Man man man', brieste ze, 'is dít nu belangrijker dan onze relatie!' Waarna ze woedend weer wegbeende en de voordeur dichtsmakte.

En jij erachteraan?

Pat Donnez

► Daar was ik te aangeslagen voor. Compleet *bouche bée*, zoals ze zeggen. Pas maanden later kwam het besef: toch raar dat ik dat gedicht belangrijker vond dan het redden van die relatie. Een constatering zonder spijt evenwel. Want dat is een volstrekt overbodig sentiment. (*stilte*) 't Is erg, maar eigenlijk geef ik meer om een boek dan om een vrouw. (*lache*) Maar ik mag zeggen: alle dames met wie ik samen ben geweest, kan ik nog in de ogen kijken. Met sommige heb ik zelfs een erg goeie band.

Verwittigde jij de vrouwen in je leven voor jouw afzonderingsdrang?

Zeer zeker. Maar je kan nog zo vaak zeggen: 'Pas op voor mij!' Zo'n vrouw heeft dan toch iets van: 'Jaja, we zien wel.' Maar niets aan te doen, dus. Ik ben een vogel voor de kat. (*lache*)

'Drie keer per jaar trek ik een week lang de gordijnen dicht en wil ik niemand zien'

Je kampt ook met het onvermogen om gelukkig te zijn, zoals je ooit vertelde.

Volgens Dirk De Wachter (*de psychiater met wie Pat op Klara de serie 'Ten Liefde' presenteerde, nvdr*) en mezelf bestaat er een ontzaglijk groot misverstand over gelukkig zijn: dat wij denken dat we 't geluk moeten najagen, koste wat het kost. Daardoor roepen we het ongeluk net over ons af. Maar *soit*, drie keer per jaar wil ik de wereld vergeten. Dan trek ik een week lang de gordijnen dicht. Letterlijk. Dan wil ik niemand zien.

Een wederkerende acute depressie? Néé, dat is veel te sterk uitge-

Pat en Dirk De Wachter, de psychiater met wie hij 'Ten Liefde' presenteerde op Klara.

drukt. En ik heb te veel respect voor mensen die écht depressief zijn. 't Zijn gewoon momenten waarop ik de wereld, m'n vrienden, familie én mezelf moet, tja, uitspuwen. Zonder dat daar een concrete aanleiding voor is. Volgens mij heeft iedereen het weleens gehad met zichzelf en z'n leefwereld. Toch? Maar lang niet iedereen geeft zichzelf de kans om er even dóór te zitten.

Jij hebt die drie baalweken nodig om je de rest van het jaar relatief goed in je vel te voelen.

Zo is het. Ik haal ook veel inspiratie uit dat gevoel van aan de rand te staan en in de diepte te turen. Maar afgezien van al die ellende, ben ik iemand die nog elke dag droomt. Die zich om de haverklap de ogen uit de kop kijkt van verwondering ook. Naar de choreografie van kasseileggers bijvoorbeeld.

Excuseer?

Welja, hoe die mannen steen per steen... (*tokkelt ritmisch op de tafel in z'n woonkamer*) Ik kan gemakkelijk een halfuur vroeger opstaan om naar straatwerkers te kijken. Voor die mensen heb ik echt een onwaarschijnlijk respect.

Dat geldt niet voor sommige van je collega-radiomakers. Aan de meest vrolijke onder hen erger jij je dood, hé?

Collega's die om zes uur 's ochtends door de radio schal-

len: 'Goeiemóóóórgen, wat hebben we weer een lekker ontbijtje gehad!' (*met luide stem*) Suïcidaal word ik ervan! Sven Ornelis is één van de weinigen van wie ik écht geloof dat hij zich even *happy* voelt als hij klinkt. Maar van anderen... Soms denk ik: 'Komaan, ik wéét dat jij thuis met serieuze problemen zit.' Doe dan toch niet alsof het leven héérlijk is.

Maar voor jou is het dat nu wel, met de lovende commentaren op jouw romandebuut.

(*knikt*) Er broedt al een nieuwe roman in mij. Twéé misschien zelfs. Ik heb de smaak te pakken en verlang alweer naar m'n cel in dat klooster. Ik alleen met m'n laptop... Zalig!

Slotvraag. Je ex-collega Bavo Claes heeft ook zopas een boek uitgebracht, z'n tweede roman 'Vijftig'. Heb je hem al gelezen?

Bavo ligt klaar op m'n nachtkastje. 'Verplicht' leesvoer voor mij. We hebben dezelfde uitgever, zie je. En die staat met de zweep klaar als ik er niet aan zou durven te beginnen. (*lache*)

■ STEFAN VOET

info

'Lichterlaaie', Pat Donnez, Uitgeverij Vrijdag, €19,95